

Sygn. akt VIII U 951/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Tyrka
Protokolant:	Igor Ekert

po rozpoznaniu w dniu 18 lipca 2017 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy Z. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania Z. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 4 maja 2017 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje Z. D. prawo do emerytury, poczynając od dnia 30 maja 2017 roku.

(-) SSO Grzegorz Tyrka

Sygn. akt VIII U 951/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 maja 2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu Z. D. (D.) prawa

do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, gdyż ubezpieczony nie osiągnął wieku emerytalnego oraz nie udowodnił na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganego 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a jedynie 3 lata, 8 miesięcy i 28 dni.

Organ rentowy wskazał, iż do pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił okresu zatrudnienia ubezpieczonego od dnia 12 stycznia 1982r. do dnia 28 lutego 1995r.

w Przedsiębiorstwie (...) w B., ponieważ z dokumentacji posiadanej przez Zakład wynikają rozbieżności zarówno w okresie jak i w zajmowanych stanowiskach pracy, gdy na świadectwie pracy wykazano kolejno stanowiska pracy: ślusarz, maszynista chłodniczy, maszynista chłodniczy – ślusarz remontowy. Tymczasem ze świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 28 lutego 1995r. wynika, iż w całym okresie zatrudnienia od dnia 12 stycznia 1982r. do dnia 28 lutego 1995r. ubezpieczony wykonywał pracę na stanowisku łączonym, to jest maszynisty chłodniczego – ślusarza remontowego, jednakże brak powołania się na dział, pozycję i punkt wykazu stanowiącego załącznik do zarządzenia resortowego w odniesieniu do stanowiska ślusarza.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, po uprzednim zaliczeniu do takiej pracy w/w okresu zatrudnienia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji. Jednocześnie organ rentowy dodał, iż do pracy w warunkach szczególnych uwzględnił ubezpieczonemu okres pracy na stanowisku maszynisty chłodniczego od dnia 1 marca 1995r. do dnia 31 grudnia 1998r.

w Przedsiębiorstwie (...) – wykaz A dział X poz.7 pkt

7, stanowiący załącznik do zarządzenia nr 55 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 14 lipca 1983r.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony Z. D. w dniu (...) ukończył 60 lat życia, jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa, na dzień 1 stycznia 1999r. udowodnił 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Wniosek o przyznanie prawa do emerytury ubezpieczony złożył w dniu 14 kwietnia 2017r. i został on rozpoznany decyzją zaskarżoną, omówioną na wstępie.

Ubezpieczony od dnia 12 stycznia 1982r. do dnia 28 lutego 1995r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w B. Chłodnia w T. kolejno na stanowiskach: od dnia 12 stycznia 1982r. do dnia 31 grudnia 1982r. – ślusarza, od dnia 1 stycznia 1983r. do dnia 31 sierpnia 1984r. – maszynisty chłodniczego, od dnia 1 września 1984r. – maszynisty chłodniczego – ślusarza remontowego (świadectwo pracy z dnia 31 stycznia 1995r. i 28 lutego 1995r., akta ZUS).

Zakład pracy sporządził dla ubezpieczonego w dniu 28 lutego 1995r. świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którym zawarł adnotację,

iż ubezpieczony w okresie od dnia 12 stycznia 1982r. do dnia 28 lutego 1995r. stale

i w pełnym wymiarze czasu wykonywał pracę maszynisty chłodniczego, ślusarza remontowego – pracę w chłodniach składowych i przyzakładowych o temperaturze wewnętrznej poniżej 0 st. C na stanowisku maszynisty chłodniczego wymienionym

w wykazie A dziale X poz.7 pkt 7 wykazu stanowiącego załącznik Nr 1 do zarządzenia nr 55 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 14 lipca 1983r. w sprawie prac wykonywanych w warunkach szczególnych.

Przedsiębiorstwo ukierunkowane było na mrożenie i przechowywanie żywności, głównie mięsa, którego składowano około 15 ton, ale także owoców, warzyw, jaj itd. Produkty te przechowywane były na hali – w komorach chłodzących, gdzie temperatura była poniżej zera stopni C., to jest np. minus 20 stopni, minus 40 stopni. Obok hali znajdowała się maszynownia, gdzie umieszczone były urządzenia służące do chłodzenia,

to jest dziesięć sprężarek amoniakalnych. Każde takie urządzenie pracowało w temperaturze około 100 stopni C.. Stąd temperatura w maszynowni – stacji sprężarek wynosiła ponad 0 stopni, latem przeciętnie około 40 stopni C.. (...) sprężarek musiała być za każdym razem obsługiwana przez co najmniej dwóch pracowników. W pomieszczeniu stacji sprężarek panował bardzo duży hałas związany z pracą tych urządzeń oraz duże stężenie oparów amoniaku (w

instalacji było go łącznie około 8 ton), bowiem wydobywał się on z nieszczelnej instalacji, którą nieustannie trzeba było remontować.

Ubezpieczony początkowo pracował jako ślusarz remontowy – był pomocnikiem maszynisty i pomagał obsługiwać sprężarki amoniakalne. W czerwcu 1983r. uzyskał uprawnienia maszynisty chłodniczego i odtąd samodzielnie zajmował się obsługą urządzeń zarówno na halach mrożenia, tu między innymi sprawdzał wentylatory, parowniki, oczyszczał skraplacze, ale także zajmował się bezpośrednią obsługą stacji sprężarek. W tym przypadku do jego obowiązków należało sprawdzanie parametrów urządzenia w zakresie np. temperatury samego urządzenia, ale także temperatury w komorach chłodzących, ciśnienia, skraplania, parowania, a następnie podejmowanie odpowiednich czynności w celu uzyskania odpowiednich parametrów np. ręczne otwieranie zaworów sprężarki, dla uzyskania odpowiedniego ciśnienia w urządzeniu. Nadto ubezpieczony dokonywał też drobnych napraw tych urządzeń, zwłaszcza uszczelnienia instalacji. Dla celów takich napraw wyłączano tylko jedną sprężarkę, lecz pozostałe sprężarki pozostawały w ruchu.

Z tytułu wykonywania takiej pracy ubezpieczony otrzymywał mleko i posiłki regeneracyjne.

Razem z ubezpieczonym pracowali A. K., J. K., R. K..

Ubezpieczony przedstawił świadectwo wystawione w dniu 30 listopada 1984r., z którego wynika, iż pismem z dnia 3 czerwca 1983r. uzyskał tytuł robotnika wykwalifikowanego – maszynisty chłodniczego, a także dwa dalsze zaświadczenia kwalifikacyjne z 1989r. i 1998r. na okoliczność uzyskania takich uprawnień, w tym maszynisty chłodniczego do obsługi sprężarek amoniakalnych.

Przed Sądem Okręgowym w Gliwicach toczyło się postępowanie o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych J. J. (1). Wyrokiem z dnia 1 grudnia 2011r. Sąd przyznał w/w prawo do emerytury wcześniejszej od dnia 1 czerwca 2011r.

Z pisemnego uzasadnienia tego orzeczenia wynika, iż J. J. (1) pracował w Przedsiębiorstwie (...) w B. Chłodnia w T. w latach 1969 – 1998 początkowo na stanowisku ślusarza – maszynisty chłodniczego, a następnie po uzyskaniu uprawnień maszynisty chłodniczego – na stanowisku maszynisty chłodniczego, przy czym prace te nie różniły się od siebie. J. J. (1) pracował w tym czasie zarówno w chłodniach, jak i w maszynowni, gdzie znajdowały się sprężarki amoniaku, a są to prace w warunkach szczególnych wymienione w wykazie A dziale XIV poz. 9 i dział X poz.7.

/dowód z: akt ZUS, akt osobowych ubezpieczonego, świadectwo ubezpieczonego na okoliczność uzyskania uprawnień maszynisty chłodniczego do obsługi sprężarek amoniakalnych, odpisu wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 1 grudnia 2011r. w sprawie o sygn. akt VIII U 1946/11, zeznań świadków J. R., R. K., A. K., J. K. oraz zeznań ubezpieczonego/.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego Z. D. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 748 ze zm.) – zwanej dalej ustawą – ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Zgodnie z 184 ust. 1 ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy – tj. 1 stycznia 1999r. – osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem – pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z § 3 rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z cytowanych norm prawnych wynika, iż odwołujący nabędzie prawo do wcześniejszej emerytury w przypadku łącznego spełnienia przesłanek:

- ukończenia wieku 60 lat,
- legitymowania się okresem ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat, przypadającym na dzień 1 stycznia 1999r.,
- legitymowania się 15 letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, przypadających na dzień 1 stycznia 1999r.,
- nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego.

W świetle utrwalonego orzecznictwa sądowego dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego stanowiska tylko rodzaj rzeczywiście powierzonej pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 26 czerwca 2015r. sygn. akt III AUa 168/15 LEX nr 1761793).

Ubezpieczony Z. D. wiek emerytalny 60 lat ukończył w dniu 30 maja 2017r., na dzień 1 stycznia 1999r. legitymuje się 25 - letnim okresem składkowym i nieskładkowym, jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

Spornym pozostawało, czy odwołujący na dzień 1 stycznia 1999r. posiada 15 - letni okres pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Zdaniem Sądu wyniki przeprowadzonego postępowania pozwoliły na stanowcze przyjęcie, że ubezpieczony w okresie spornego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w B. Chłodnia w T. od dnia 12 stycznia 1982r. do dnia 28 lutego 1995r. faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych wymienioną w stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. wykazie A dziale XIV poz.9 – „ prace

przy bezpośredniej obsłudze sprężarek ” oraz dziale X poz. 7 – „ prace w chłodniach składowych i przykładowych o temperaturze wewnętrznej poniżej 0 stopni C. ”.

Ubezpieczony wykonywał pracę zarówno w komorach chłodzących, gdzie temperatura była poniżej 0 stopni C., jak i w maszynowni, gdzie temperatura była powyżej 0 stopni C. i gdzie znajdowało się dziesięć sprężarek amoniakalnych, to jest urządzeń odpowiedzialnych za chłodzenie komór chłodzących. Ubezpieczony był odpowiedzialny za obsługę tych urządzeń, a dodatkowo dokonywał też ich drobnych napraw, gdy często dochodziło do rozszczelnienia instalacji i wycieku amoniaku. Pracę taką świadczył również przed uzyskaniem w czerwcu 1983r. uprawnień maszynisty chłodniczego, przy czym pracował wówczas faktycznie jako pomocnik maszynisty chłodniczego, a nie samodzielny maszynista.

Ustalając to Sąd oparł się na zeznaniach świadków J. R., R. K., A. K., J. K., korelujących z nimi zeznaniach ubezpieczonego, a także powołanej w sprawie dokumentacji.

Sąd miał na uwadze fakt, iż przed Sądem Okręgowym w Gliwicach toczyła się sprawa o sygn. akt VIII U 1946/11 o przyznanie prawa do emerytury wcześniejszej J. J. (2), który - jak wynika z uzasadnienia wyroku wydanego w w/w sprawie - wykonywał analogiczną pracę, co ubezpieczony w okresie spornym i okres takiej pracy został mu uwzględniany przez Sąd jako praca w warunkach szczególnych.

W tym miejscu należy podkreślić, iż w doktrynie i orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że wykonywanie równocześnie pracy – w ramach pełnego wymiaru czasu pracy – na dwóch różnych stanowiskach, na których zatrudnienie zaliczane jest do prac w szczególnych warunkach – jak w przypadku ubezpieczonego, podlega uwzględnieniu przy ustalaniu prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27.01.2015r. III AUa 386/14).

Po zaliczeniu wymienionego uprzednio okresu spornego do pracy w warunkach szczególnych uznanej przez organ rentowy (a nawet tylko okresu od czerwca 1983r., czyli od uzyskania uprawnień maszynisty chłodniczego), ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. posiada wymagany co najmniej 15 – letni okres takiej pracy. Zatem spełnia wszystkie niezbędne przesłanki do przyznania dochodzonego świadczenia.

W konsekwencji powyższego, na podstawie powołanych norm prawnych oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia (...), to jest ukończenia wieku emerytalnego 60 lat (art.100 ust.1 ustawy).

Na marginesie sprawy wypada dodać, iż na dzień wydania decyzji odmownej ubezpieczony wprawdzie nie spełnił warunku posiadania wymaganego wieku emerytalnego 60 lat, a warunek ten spełnił dopiero w toku postępowania zainicjowanego złożonym odwołaniem. Okoliczność ta nie stanowi jednak przeszkody do przyznania świadczenia, gdy ubezpieczony spełnił wszystkie pozostałe warunki do jego uzyskania określone ustawą (por. między innymi wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1998r., II UKN 555/97; z dnia 20 maja 2004r., II UK 395/03; z dnia 25 stycznia 2005r., I UK 152/04; z dnia 2 lutego 2007r., III UK 25/07, z dnia 12 kwietnia 2012r. II UK 235/11).

(-) SSO Grzegorz Tyrka